

Aan de Vaste Commissie voor OCW
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum: 8 december 2014

Onderwerp: Algemeen Overleg Passend Onderwijs op 11 december 2014

Geachte leden van de Vaste Commissie voor OCW,

Op 11 december 2014 vindt een Algemeen Overleg plaats over Passend Onderwijs.

Elk kind heeft recht op onderwijs dat aansluit op zijn of haar mogelijkheden. In sommige situaties wordt al de ruimte benut die de invoering van Passend Onderwijs mogelijk maakt. Ouderorganisaties ervaren ook een aantal knelpunten, die we u – waar mogelijk voorzien van gerichte voorstellen – willen meegeven voorafgaand aan het Algemeen Overleg op 11 december 2014:

- 1. Er moet een duidelijk aanspreekpunt voor ouders komen per school en per samenwerkingsverband**
- 2. Leerlingenvoer moet onderdeel vormen van het ondersteuningsaanbod**
- 3. Er is samenhang tussen decentralisaties en passend onderwijs nodig**
- 4. Uitvoering moties Ypma en Van Meenen vraagt meer uitwerking**

In het onderstaande lichten we deze punten nader toe:

Ad 1. Er moet een duidelijk aanspreekpunt voor ouders komen per school en per samenwerkingsverband

We dringen er bij de Kamer op aan om uit te spreken dat er per school en per samenwerkingsverband een voor ouders duidelijk herkenbaar aanspreekpunt dient te zijn, telefonisch en persoonlijk. De Inspectie van het Onderwijs kan toezicht houden op de toegankelijkheid van het samenwerkingsverband voor ouders.

Passend Onderwijs kan pas werken als ouders over informatie beschikken en op regionale schaal kennis en ervaring kunnen uitwisselen en zo een gelijkwaardige gesprekspartner zijn voor het onderwijs. In de zesde Voortgangsrapportage, die de Kamer op 2 december 2014 heeft ontvangen, geeft de staatssecretaris aan zich ervan bewust te zijn dat de informatiepositie van ouders nog onvoldoende is om hun rol te kunnen vervullen. Die constatering komt mede voort uit de bevindingen van de Onderwijsinspectie. Ouders ontberen in de regio veelal heldere, toegankelijke en transparante informatie vanuit onderwijs. Ook worden ouders niet door alle scholen en samenwerkingsverbanden betrokken bij het invullen van de ondersteuningsbehoefte van kinderen.

De praktijk leert ook dat leerkrachten veelal niet in staat zijn de juiste informatie aan ouders te geven, omdat zij ook niet goed geïnformeerd zijn. Niet goed geïnformeerd zijn, betekent ook geen handvatten hebben om invulling te geven aan passend onderwijs. Passend onderwijs moet gaan 'leven' op de werkvloer. Daar hoort informatie, kennis, vaardigheden en attitude verandering bij. Leerkrachten en ouders staan aan de basis en kunnen een start maken met de transformatie in denken en doen met betrekking tot passend onderwijs. Daar zijn randvoorwaarden voor nodig om leerkrachten en ouders te verleiden met elkaar in gesprek te laten gaan en elkaar te vinden in het uitwerken van passend onderwijs, ieder vanuit zijn eigen rol en deskundigheid.

Op lokaal en regionaal niveau zijn na de transitie de belangen van kinderen en hun ouders onderwerp van gesprek in het overleg tussen het onderwijs en de gemeente en in gemeentelijke adviesraden, als de Wmo-raad en de Adviesraad Leerlingenvervoer. Daarvoor is van belang dat ouders met elkaar contact kunnen leggen, ervaringen kunnen delen en elkaar informeren, en dat door ouders lokaal actieve inbreng kan worden geboden, gevoed vanuit een herkenbare achterban.

Ad 2. Leerlingenvervoer moet onderdeel vormen van het ondersteuningsaanbod

We dringen er bij de Kamer op aan een regeling te treffen waarbij leerlingenvervoer onderdeel vormt van het ondersteuningsaanbod.

Passend onderwijs gaat uit van de vraag van het kind en welke ondersteuning nodig is, zodat een kind optimaal kan leren. Scholen spannen zich in om in overleg met de ouders tot een passend aanbod te komen. Deze school is niet altijd in de nabijheid van waar het kind woont, zodat leerlingenvervoer noodzakelijk is. Bij aanvraag van deze voorziening blijkt dat de gemeente opeens in een bepalende positie komt en dat de verordening leerlingenvervoer leidend is voor waar een kind naar school gaat. Het uitgangspunt dichtstbijzijnde toegankelijke school gaat dan voor op een passend aanbod. Zo wordt een kind passend onderwijs ontzegd. Ook een OOGO lijkt dit probleem niet te kunnen voorkomen.

Ad 3. Er is samenhang tussen decentralisaties en passend onderwijs nodig

Wij vragen de kamer erop toe te zien dat op zeer korte termijn heldere afspraken worden gemaakt door betrokken partijen (inclusief ouder-, patiënten-, cliëntenorganisaties) over werkende koppelingen tussen de Jeugdwet, Zorgverzekeringswet, Wet Langdurige Zorg, Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Daarnaast vragen wij de kamer erop toe te zien dat vanuit de betrokken ministeries en verantwoordelijke partijen doorzettingsmacht wordt georganiseerd om mogelijke knelpunten tijdens de transitieperiode te kunnen identificeren en op te lossen.

Het is voor veel betrokkenen (ouders, samenwerkingsverbanden, verzekeraars, gemeenten, indicatiestellers, etc.) deels nog onbekend en onduidelijk, deels nog niet goed geregeld hoe de zorg en ondersteuning voor leerlingen met een extra zorgvraag komende jaren georganiseerd gaat worden.

Vanwege de decentralisaties moeten voor leerlingen met een extra zorg- of ondersteuningsvraag vanaf 1 januari 2015 werkende koppelingen tot stand zijn gebracht tussen Passend Onderwijs en:

- De Jeugdwet (vooral voor leerlingen met GGZ-problematiek en (L)VG)
- De Zorgverzekeringswet (vooral voor leerlingen met LG, medische of somatische problematiek)
- De Wet langdurige zorg (voor leerlingen met EMB/EGM/MCG problematiek)
- De Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (voor alle leerlingen met beperkingen, met een potentiële afstand tot de arbeidsmarkt 18+)

Dit is noodzakelijk om passend onderwijs voor alle leerlingen toegankelijk te maken.

Ad. 4 Uitvoering moties Ypma en Van Meenen vraagt meer uitwerking

Wij vragen de Kamer de motie-Ypma pas als uitgevoerd te beschouwen, totdat zicht is op de wijze waarop medezeggenschap georganiseerd is dan wel duidelijk is of er aanvullende wetgeving nodig is. Eveneens vragen wij de Kamer bij de aangehouden motie-Van Meenen met betrekking tot de onafhankelijke indicatiestelling voor cluster 1 en 2 toe te zien op een uitgewerkt resultaat.

De leden van Ieder(in), waaronder de Oogvereniging (cluster 1), FOSS en FODOK (cluster 2) en de ouderinitiatieven cluster 1 en 2 hebben de uitvoering van de moties wisselend ervaren. Vanuit cluster 2 herkennen FOSS en FODOK zich in de opbrengsten van de gehouden regionale bijeenkomsten. Zij bepleiten een dynamische, actieve inspraak van ouders, die goed geborgd is en ook transparant terugkomt in de besluitvorming van de instellingen. De ouderinitiatieven cluster 2, ondersteund door de Landelijke Ouderraad, vinden dat er te weinig inspanning is geleverd om ouders uit te nodigen voor de regionale bijeenkomsten. Zij herkennen zich in de opbrengsten en het pleidooi van de FOSS en FODOK, maar vinden het op korte termijn investeren in de communicatie met ouders echt te weinig. Een borging van de betrokkenheid/inspraak van ouders bij de instelling (in de wet) als vangnet blijft naar hun mening essentieel. Zolang dit niet duidelijk en vastgelegd is, kan middels informele vormen van inspraak de betrokkenheid van ouders inhoud en vorm krijgen.

Vanuit cluster 1 vinden de Oogvereniging en de betrokken ouders dat er - naast de relevante inventarisatie via de regionale bijeenkomsten - andere manieren zijn om bij ouders te peilen wat hun visie is ten aanzien van de medezeggenschap en indicatiestelling. Evenals voor cluster 1 geldt dat een borging van de betrokkenheid/inspraak van ouders bij de instelling (in de wet) als vangnet naar de mening van de betrokken ouders essentieel blijft.

Met betrekking tot de aangehouden motie-Van Meenen over onafhankelijke indicatiestelling cluster 1 en 2 wordt in de zesde Voortgangsrapportage geen uitspraak gedaan. Wanneer de medezeggenschap geborgd zou zijn, dan is invloed op de wijze waarop indicatiestelling georganiseerd ook geregeld, zo was het uitgangspunt. Echter de Landelijke Ouderraad en Ieder(in) vinden dat dit onderwerp los van de borging van medezeggenschap extra aandacht verdient, waarbij het noodzakelijk is hierin de organisaties van de ouders van cluster 1 en 2 te betrekken. Voor ouders is een betrokken en gelijkwaardige rol en positie in het indicatieproces van essentieel belang. Dat gaat verder dan goede informatie en de mening peilen bij ouders. Ouders willen deel uitmaken van de besluitvorming en in die zin een partner zijn van de indicatiecommissie.

Wij zien uit naar de bespreking door de Kamer van de bovengenoemde punten in het Algemeen Overleg over Passend Onderwijs op 11 december 2014. Voor vragen naar aanleiding van deze brief kunt u contact opnemen met Peter Hulsen, directeur van de Landelijke Ouderraad (peter.hulsen@loraad.nl, 06-11882660).

Met vriendelijke groet,

Landelijke Ouderraad,
Peter Hulsen,
directeur

Ieder(In),
Illya Soffer,
directeur

mede namens:

Coöperatieve Vereniging Netwerk Ouderinitiatieven NWOI, Jeroen Veltheer, voorzitter
Onderwijs Consumenten Organisatie Amsterdam, Menno van de Koppel
Ouderinitiatief cluster 1 en 2, namens deze: Coen Helderma en Esther van Popta
Oudervereniging Balans en Nederlandse Vereniging voor Autisme, Swanet Woldhuis, directeur
Oudervereniging Passend Onderwijs Fryslân
Reformatorische Ouder Vereniging, Gerdien Lassche, secretaris
Stichting Ouderplatform Gooi & Omstreken, Otger Meuwissen
Stichting Ouders&OnderwijsTwente, Mark Weghorst, voorzitter
Stichting Volgbaar Onderwijs
Vereniging Openbaar Onderwijs, Rein van Dijk, directeur